

Rīgas Stradiņa universitāte

Psiholoģijas laboratorija

Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:
Morāla distresa mērījumi – veselības aprūpes profesionāļiem, Olga Cereļa, 2021.

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Measure of Moral Distress – Healthcare Professionals (MMD-HP), Elizabeth G. Epstein, Phyllis B. Whitehead, Chuleeporn Prompahakul, Leroy R. Thacker & Ann B. Hamric, 2019.

3. Īss instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Instrumenti tika izstrādāti un adaptēti, lai noteiktu konkrētā brīža morāla distresa līmeni veselības aprūpes speciālistiem, kuri sastopas ar ētiskām dilemmām un situācijām. MMD-HP ir būtiska vecākās pārskatītās morāli ētisko konfliktsituāciju (distresa) skalas (MDS-R) revīzija. Aptauja sastāv no ievada, 27 situācijām, 2 jautājumiem.

Šajā aptaujā uzskaitītas situācijas, kas veidojas klīniskajā praksē. Respondentiem ir jānorāda, cik bieži viņi šādas situācijas ir pieredzējuši un jānovērtē, cik satraucošas tās ir brīdī, kad tiek piedzīvotas. Morāla distresa biežums un līmenis tiek vērtēts katrs atsevišķi, izmantojot Likerta skalu no 0 (nekad) līdz 4 (ļoti bieži). Ja nekad viņi nav pieredzējuši konkrēto situāciju, biežuma sadaļā jāizvēlas "0" (nekad), bet līmeņa skalā, jānorāda, cik ļoti satrauktu konkrētā situācija, ja tā notiktu viņu praksē. Abus elementus nevajadzētu pētīt atsevišķi, jo tie abi ir iesaistīti morāla distresa radīšanā. Konceptuāli epizodes, kas nekad nav pieredzētas vai netiek uzskatītas par satraucošām, neveicina morālu distresu. Brīvā tekstā ievadāmās situācijas nav iekļautas kopējā punktu skaitā, bet tās galvenokārt izmanto, lai novērotu jaunus pamatcēloņus, kas vēl nav iekļauti vērtēšanas rīkā.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču tās izmantošana nepieciešams iegūt atļauju, tādēļ lūdzam vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām (adaptācijas autore atļaujas izmantošanai sazinājusies ar aptaujas autori Virdžīnijas Universitātes profesori (ASV) Epstein, meg4u@virginia.edu). Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu. Adaptācijas autores kontaktinformācija: cerela.olga@gmail.com, 28178990.

Lūdzam salīdzināt izsniegto aptauju ar oriģināla aptauju, iespējams, konkrētajai aptaujai pētījuma anketā pievienoti vēl citi instrumenti un/vai jautājumi, vai arī veikti citi iespējami pārveidojumi, tāpat iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakrītība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas.

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Veicot aptaujas adaptāciju Latvijā tika veikts pilotpētījums, ar 3 respondentu grupām - 1 grupa - 12 dalībnieku (kronbaha alfa - .943); 2 grupa - 48 dalībnieku (kronbaha alfa - 0.914); 3 grupa - 201 dalībnieki (kronbaha alfa - .965). Ekspertu vērtējums 3 aptaujas vērsijai (3 piecināti eksperti) - SVI - 0.91. Pirsona korelācija bija $r = 0,92$.

Informācija ir sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>.